

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра державно-правових і гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРОВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА ПРОВОА ДОКТРИНА»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	D8 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

КИЇВ-2025

РОЗРОБНИК силябусу:

доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
професор кафедри державно-правових і гуманітарних наук

(підпис) Лариса КРИВОРУЧКО

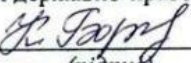
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
державно-правових і гуманітарних наук (назва)

Протокол № 2 від 04.09.2025 р.

Завідувач кафедри
(підпис) Зореслава ЗАХОЖАЙ

Гарант освітньо-професійної програми

д.ю.н, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

(підпис) Катерина БОРТНЯК

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Сучасна правова доктрина, ОК 7.
2. Статус навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1 рік, 2 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Денна форма навчання 3 кредити, загальна кількість годин 90 (лекцій 12 год, семінарських занять 12 год., самостійна робота 52 год.) Заочна форма навчання 3 кредити, загальна кількість годин 90 (лекцій 8 год, семінарських занять 4 год., самостійна робота 68 год.)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
6. Інформація про консультації	За графіком проведення консультацій викладачами кафедри
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Криворучко Лариса Сергіївна, доктор юридичних наук, професор кафедри державно-правових і гуманітарних наук
9. Контактна інформація викладача	kryvoruchko.larysa@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	https://tnu.edu.ua/
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	<p>Використання наукового потенціалу вищої школи, вдосконалення процесу підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, виховання у них потреби у розв'язанні професійних завдань у практичній діяльності зумовлює необхідність викладання такої навчальної дисципліни як «Сучасна правова доктрина».</p> <p>Дисципліна сприяє формуванню професійного юридичного мислення та правосвідомості юристів, чим забезпечується результативне функціонування нормотворчої, правозастосовної, правотлумачної практики. За її допомогою здійснюється перехід вироблених юридичною наукою понять, принципів, конструкцій, без яких неможливе розуміння й ефективне використання правових інститутів, у сферу нормативних настанов свідомості юристів. Правова доктрина є продуктом наукової діяльності, своєрідним підсумком пізнання державно-правової дійсності в конкретний історичний період.</p>
Мета, завдання та цілі вивчення	Метою викладання навчальної дисципліни є

дисципліни	<p>виявлення змісту та особливостей практичного сучасних політико-правових та правових доктрин, визначення місця національних політико-правових доктрин у світовій політико-правовій думці.</p> <p>Основними завданнями викладання навчальної дисципліни є дослідження теоретико-правових категорій правових систем як джерела права; розгляд теоретико-правових дефініцій правових систем як складових правової доктрини; визначення місця правової доктрини в системі юридичного знання, співвідношення її з іншими різновидами доктрин; розгляд доктрини в історико-правовому та порівняльно-правовому контекстах; дослідження правової доктрини як елемента правової системи держави в її класичному, некласичному і постнекласичному вимірах.</p> <p>Цілями навчальної дисципліни є поглиблення осмислення сучасних тенденцій та змін у підходах до фундаментальних наукових досліджень, що пов'язані з глибоким і всебічним аналізом сутності державно-правових явищ і процесів, з'ясування закономірностей їх виникнення й розвитку.</p>
Пререквізити	<p>Вивченню навчальної дисципліни «Сучасна правова доктрина» передують загальні та фахові знання, отримані на другому (магістерському) рівні вищої освіти.</p> <p>Філософія науки, Інформаційні технології в науковій діяльності</p>
Постреквізити	<p>Опанування навчальної дисципліни необхідне для написання будь-яких наукових праць та при підготовці до професійної діяльності і дозволить виробити у здобувачів системне бачення проблеми, полегшити сприйняття ними спеціальних дисциплін навчального плану, а також забезпечить інтелектуальний і соціальний розвиток особистості.</p> <p>ОК 3 ОК 6 ОК 10 К 8 ОК 7</p>
Формат проведення дисципліни	Очний, асинхронний

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни

Інтегральна компетентність	ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі права професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні (ЗК), спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	ЗК 01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ФК 01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей. ФК 06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права. ФК 07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. ПРН 3. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. ПРН 5. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
---------------------------	---

5. Структура та зміст навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма

1	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	с	ср		л	с	ср
2	3	4	5	6	7	8	9	
Тема 1. Правова доктрина як юридична категорія: сутність, ознаки, теоретико-методологічні та соціально-філософські підвалини.	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 2. Доктрина як об'єкт наукової класифікації.	20	2	2	16	18	-	-	18
Тема 3. Правова доктрина як складова правової системи України.	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 4. Національна доктрина джерел права.	20	2	2	16	22	2	2	18
Тема 5. Доктрина як політико-правовий документ.	20	2	2	16	18	-	-	18
Тема 6. Європерспективи правової доктрини як фактору розвитку української державності.	20	2	2	16	22	2	2	18
Форма контролю: екзамен								
Усього годин	120	12	12	96	120	8	4	108

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Правова доктрина як юридична категорія: сутність, ознаки, теоретико-методологічні та соціально-філософські підвалини

1. Поняття правової доктрини у юридичній науці.
2. Основні ознаки та функції правової доктрини.
3. Теоретико-методологічні основи формування правової доктрини.
4. Соціально-філософські підвалини правової доктрини та її роль у розвитку правової системи.

Тема 2. Доктрина як об'єкт наукової класифікації

1. Підходи до класифікації правових доктрин у юридичній науці.
2. Види правових доктрин та критерії їх класифікації.
3. Співвідношення правової доктрини з іншими формами правових ідей та концепцій.
4. Значення класифікації правових доктрин для розвитку правової науки та практики.

Тема 3. Правова доктрина як складова правової системи України

1. Місце правової доктрини у структурі правової системи.
2. Вплив правової доктрини на формування законодавства та правозастосовної практики.
3. Доктринальні підходи у діяльності судових органів та органів державної влади.
4. Роль правової доктрини у розвитку сучасної правової системи України.

Тема 4. Національна доктрина джерел права

1. Поняття та структура національної доктрини джерел права.
2. Основні види джерел права в національній правовій системі.
3. Співвідношення доктрини, законодавства, судової практики та правового звичаю.
4. Перспективи розвитку національної доктрини джерел права в умовах європейської інтеграції.

Тема 5. Доктрина як політико-правовий документ

1. Поняття та особливості доктрини як політико-правового документа.
2. Види державних доктрин (правові, безпекові, соціальні, освітні).
3. Нормативно-правовий статус доктринальних документів у державному управлінні.
4. Значення доктринальних актів у формуванні державної політики.

Тема 6. Європерспективи правової доктрини як фактору розвитку української державності

1. Європейські правові доктрини та їх вплив на розвиток національного права.
2. Гармонізація української правової доктрини з правом Європейського Союзу.
3. Роль правової доктрини у процесі європейської інтеграції України.
4. Перспективи розвитку правової доктрини в умовах трансформації правової системи України.

6. Організація самостійної роботи

Інформація про індивідуальні завдання та самостійну роботу

Підготовка до семінарських занять. Здобувачі вищої освіти відповідно до визначеного плану семінарських занять готують теоретичний матеріал, користуючись зазначеними джерелами основної та додаткової літератури. Формування теоретичних навичок здійснюється шляхом виконання кейсів та обговорення їх вирішення на заняттях.

Матеріали для самоконтролю. Матеріали кейсів з умовами завдань визначаються викладачем.

Індивідуальні завдання. Підготувати реферативні доповіді на теми:

1. Доктринально-правове забезпечення процесу наближення національного законодавства до правових стандартів держав-членів Європейського Союзу.
2. «Апроксимація», «адаптація» та «гармонізація» - визначальні політико-правові поняття процесу євроінтеграції України.
3. Доктринальне тлумачення права: центральноєвропейський контекст.
4. Військова доктрина.
5. Національна доктрина освіти.

7. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю:

1. Соціально-філософські, наукознавчі та теоретико-методологічні підвалини правової доктрини як соціального феномену та наукового поняття.
2. Сутність та ознаки правової доктрини.
3. Верховенство права, права людини і правова система: доктринальні виміри.
4. Співвідношення та взаємозв'язок юридичної доктрини з релігійними, політичними

- й духовно-моральними (філософськими) доктринами;
5. Класифікація політико-правових доктрин.
 6. Сутність та призначення правової доктрини як складової вітчизняної правової системи.
 7. Марксистська політико-правова доктрина: історія становлення.
 8. Доктрина правової держави та громадянського суспільства.
 9. Євроінтеграційний потенціал вітчизняної політико-правової доктрини.
 10. Верховенство права: доктринальні інтерпретації у філософсько-правовій думці сучасної України.
 11. Розвиток доктрини прав людини в Україні.
 12. Парадигма праворозуміння в Україні.
 13. Біоюриспруденція як складова загальнотеоретичного правознавства.
 14. Правовий позитивізм: теоретико-правовий потенціал та доктринальна обмеженість.
 15. Теорії соціологічного позитивізму.
 16. Теорії відродженого природного права.
 17. Соціальні та інтегративні теорії права.
 18. Нормативність джерел права.
 19. Доктрина розвитку науки.
 20. Доктрина інформаційної безпеки.
 21. Морська доктрина.
 22. Кліматична доктрина.
 23. Доктрина продовольчої безпеки.

8. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

Технічні засоби: пристрої збереження та обробки інформації (ПК, ноутбук, планшет, тощо).

Програмне забезпечення: Microsoft Windows (Word, Excel, PowerPoint).

Інформаційно-комунікаційні технології на платформі Google for Education

9. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки та відвідування курсу навчальної дисципліни у Google Classroom. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Сучасна правова доктрина», розміщеним на платформі Google for Education. Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають

надсилатися на університетську електронну пошту.

Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.

Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з підсумковим оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у порядку, встановленому положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену ТНУ ім. В.І. Вернадського.

Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення дисципліни та перед початком сесії здобувачеві вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронну анкету (Google Forms), яку буде надіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Сучасна правова доктрина»

10. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Теми (максимальна кількість балів)						Поточна успішність	Екзамен	Сума
T1 10	T2 10	T3 10	T4 10	T4 10	T6 10	60	40	100

Критерії оцінювання роботи на семінарі

Критерій	Бали
Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	2,5
Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	2,5
Виконання практичного або аналітичного завдання	2,5
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	2,5
Разом за одне заняття	10

Розподіл балів за видами роботи та формами контролю

1. Відвідування лекції чи семінару за наявності конспектів – 1 бал.
2. Виступи на семінарських заняттях оцінюються: а) теоретичні елементи знань – 1 бал, б) +навички структурних характеристик – 3 бали, в) +уміння творчо розв'язувати завдання – 5 балів.
3. У такий же спосіб (до 5 балів) оцінюються і самостійні роботи (есе).
4. Індивідуальні роботи оцінюються максимально у 20 балів.
5. Відповіді на заліку оцінюються: а) теоретичні елементи знань – 5 балів, б) навички структурних характеристик – 10 балів, в) уміння творчо розв'язувати завдання – 20 балів.

Максимальна кількість балів за 1-й розділ – 30 балів, за 2-й – 30, за індивідуальні роботи – 20, на заліку – 20 балів. Усього – 100 балів.

Залік здобувач освіти отримує, якщо набере 60 балів.

Шкала оцінювання результатів навчання для навчальної дисципліни, формою семестрового (підсумкового) контролю якої є екзамен

Оцінювання результатів навчання, отриманих здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є екзамен, здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності (робіт), поточної успішності та підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Загальна оцінка складається:

60 балів - поточне оцінювання (результати виконання всіх обов'язкових видів робіт);

40 балів - результати підсумкового контролю.

Максимальна кількість - 100 балів.

Критерії оцінювання результатів поточного контролю

На початку вивчення відповідної дисципліни здобувачам повідомляють про наявність силабусу, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання.

При поточному контролі *оцінці підлягають*: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати усного і письмового опитування на семінарських заняттях, поточного контролю тощо.

При виставленні балів за поточний контроль *оцінці підлягають*: рівень теоретичних знань з тем, включених до розділів; самостійне опрацювання тем, опрацювання індивідуальних завдань тощо.

Здобувач, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (59 балів) з навчальної дисципліни, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання запланованих у силабусі завдань, які не були ним/нею попередньо виконані або були виконані незадовільно .

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюються у «0» балів. Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо кількість балів, отриманих за поточний контроль протягом семестру становить менше 59 балів.

При наявності «непрохідного мінімуму» поточного контролю напередодні екзамену викладач подає доповідну директору інституту про недопуск здобувача, про що видається розпорядження і здобувач не допускається до складання екзамену як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план. Відмітка про недопуск у заліковій/екзаменаційній відомості робиться за наявності розпорядження директора інституту. На дату складання екзамену, здобувачу на екзамені виставляється «*не допущений*».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Рівні компетентності та критерії оцінювання.

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<p>Високий (творчий): Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролюями виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.</p>	90...100
<p>Достатній (конструктивно-варіативний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.</p>	80...89
<p>Достатній (конструктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.</p>	75...79

<p>Середній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.</p>	66...74
<p>Достатній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.</p>	60...65
<p>Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти виконав значну частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролюями виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).</p>	30...59
<p>Низький (непродуктивний): Здобувач вищої освіти виконав частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролюями виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).</p>	1...29

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Братель О. Поняття та зміст доктрини інформаційної безпеки // Право України. 2024. № 5. С. 8-12.
2. Бринцев В. Доктринальне тлумачення норм права у конституційному судочинстві // Вісник Академії правових наук України. 2023. № 4 (55). С.23- 27.
3. Горбань В. І. Методологія дослідження проблеми державно-правової доктрини України // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2009. № 3. С. 11-18.
4. Євграфова Є. Доктринальне тлумачення норм права (законів): природа і здійснення // Вісник Академії правових наук України. 2024. № 2 (61). С.18- 24.
5. Євграфова Є. Доктрини та концепції у правовій системі України: форми і сфери застосування // Право України. 2010. № 5. С. 31-36.
6. Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство / за

- ред. О. В. Зайчука. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2013. 546 с.
7. Кармаліта М. Правова доктрина у романо-германській та англосаксонській правових сім'ях // Підприємництво, господарство і право. 2010. № 2. С.6-9.
 8. Луць А. Правова доктрина, соціальні цінності у контексті української національної ідеї // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку : зб. наук. праць. Львів, 2002. Вип. 13.
 9. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. К.: «МП «Леся», 2012. 400 с.
 10. Оніщенко Н.М., Пархоменко Н.М. Соціальний вимір правової системи: реалії та перспективи: монографія / відп. ред. Ю.С. Шемшученко. К.: Видавництво «Юридична думка», 2011. 176 с.
 11. Павленко Ж. О. Філософські аспекти трансформації правової доктрини в постіндустріальному суспільстві // Проблеми законності. 2006. Вип. 81.
 12. Порівняльне правознавство (правові системи світу): монографія / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. К.: Парламентське видавництво, 2008. 488 с.
 13. Правова доктрина України. У п'яти томах. Т. 1. Загальнотеоретична та історична юриспруденція / В.Я. Тацій, О.Д. Святоцький, С.І. Максимов та ін.; за заг. ред. О.В. Петришина. Харків, «Право», 2013. 976 с.; Т. 2. Публічно-правова доктрина України / Ю.П. Битяк, Ю.Г. Барабаш, М.П. Кучерявенко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків, «Право», 2013. 864 с.
 14. Трансформація правової ідеології у контексті сучасних викликів: монографія / за ред. Н.М. Оніщенко. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 472 с.
 15. Трофименко В. А. Правова доктрина – основа формування правової системи країни // Наукові записки Харківського університету повітряних сил. 2009. № 2 (33).

Додаткова

1. Задорожний Ю. А. Римське право – доктринальна основа права та юридичної науки в країнах романо-германської правової сім'ї та України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. К.: 2008. 21 с.
2. Задорожний Ю. А. Роль римського права у контексті формування правової доктрини в країнах романо-германської правової сім'ї // Право України. 2006. № 11.
3. Мочульська М. Зародження правової доктрини як юридичного феномена // Вісник Львівського ун-ту. Серія юридична. 2010. Вип. 50.
4. Тихомиров О. Методологія юридичної компаративістики: проблеми філософського осмислення // Право України. 2006. № 2.
5. Innovative technologies as alternative means of improving the efficiency of criminal justice in Ukraine: Amazonia Investiga. 2022. - № 11 (52), P. 260 – 268. ISSN 2322-6307 (Web of Science), Husieva V., Avdieiev O., Kornienko V. (9/2);
6. Legal and organizational principles of person identification by appearance during the investigation of criminal offenses in Ukraine: Amazonia Investiga. 2022. - № 11(56), P. 82 – 90. ISSN 2322-6307 (Web of Science), Kucher O., Husieva V., Timush I., Timush D. (9/2).
7. Activities of Ukrainian law enforcement agencies to ensure the rights and freedoms of citizens during martial law: Amazonia Investiga. 2023. - № 12 (64), P. 185 – 193. ISSN 2322- 6307 (Web of Science), Pylyp V., Makarova O. (9/3)
8. The limits of the legal entity of the person who committed an administrative and criminal offense: a comparative legal study of the legislation of Ukraine: Amazonia Investiga. 2023. - № 11(56), P. 82 – 90. ISSN 2322-6307 (Web of Science), Husieva V., Pylyp V., Makarova O. (9/4).
9. Types of actors implementation international standards in the field of human rights protection: Entrepreneurship, Economy and Law. - 2022. - № 9, p. 24 – 29.
10. Concept and role of organizational and legal principles of the activity of the subjects of introduction of international standards in the sphere of human rights protection: Entrepreneurship, Economy and Law. - 2022. - № 10, p. 44 – 49.

11. Principles of implementation of international standards in the sphere of human rights protection: *Entrepreneurship, Economy and Law*. - 2022. - № 11, p. 40 – 45.
 12. Pylyp V., Makarova O., Kryvoruchko L. Activities of Ukrainian law enforcement agencies to ensure the rights and freedoms of citizens during martial law. *Amazonia Investiga*. 2023. Vol. 12, № 64. P. 185–193. ISSN 2322-6307 (Web of Science).
 13. Kryvoruchko L. Types of actors implementation international standards in the field of human rights protection. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2022. № 9. P. 24–29.
 14. Kryvoruchko L. Concept and role of organizational and legal principles of the activity of the subjects of introduction of international standards in the sphere of human rights protection. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2022. № 10. P. 44–49.
- Kryvoruchko L. Principles of implementation of international standards in the sphere of human rights protection. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2022. № 11. P. 40–45.

Інформаційні ресурси

1. «Про Доктрину інформаційної безпеки України»
Указ Президента України від 08.07.09 № 514/2009 // Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/514/2009>.
2. Дмитрієв А. І. Міжнародне гуманітарне право: філософсько- правова доктрина регулювання збройних конфліктів // Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
3. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
4. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua.
5. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua.
6. Офіційна веб-сторінка Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: www.mon.gov.ua.
7. Social Science Research Network // www.ssrn.com